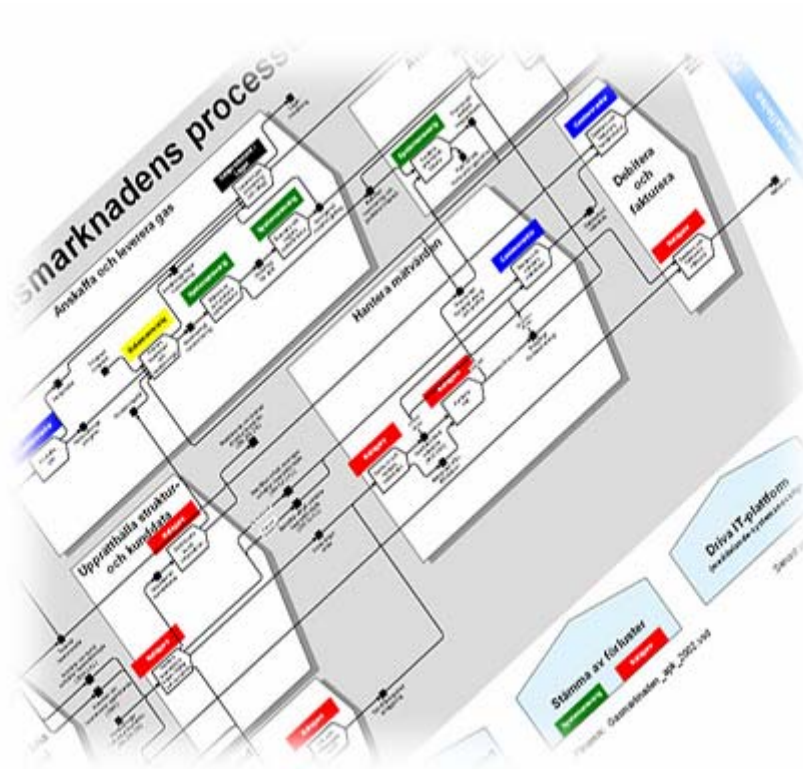

En introduktion till GMP - GasMarknadsPlattformen

- öppning av den svenska
naturgasmarknaden

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

1	TILLÄMPNING	4
2	MARKNADSÖPPNINGEN I SVERIGE	4
2.1	GASMARKNADSDIREKTIVET	4
2.2	MARKNADSÖPPNING DEN 1 JULI 2007	5
3	GASMARKNADSPLATTFORMEN	5
4	NATURGASMARKNADENS AKTÖRER	6
4.1	GASPRODUCENTEN	6
4.2	NÄTÄGAREN	7
4.3	LAGERÄGAREN	7
4.4	GASANVÄNDAREN	7
4.5	GASHANDELSFÖRETAGET	7
4.6	BALANSANSVARIG	8
4.7	SYSTEMANSVARIG	8
4.8	TILLSYNSMYNDIGHETEN	8
4.9	SVENSKA GASFÖRENINGEN	9
5	RELATIONER MELLAN NATURGASMARKNADENS AKTÖRER	9
6	GRUNDLÄGGANDE SKEDEN	11
6.1	UPPHANDLINGSSKEDE	11
6.2	STRUKTURERINGSSKEDE	11
6.3	HANDELS- OCH DRIFTPLANERINGSSKEDE	11
6.4	DRIFTSKEDE	11
6.5	MÄTVÄRDESRAPPORTERING OCH FÖRDELNING	11
6.6	AVRÄKNINGSSKEDE	11
6.7	FAKTURERINGSSKEDE	11
7	ÖVERTAGANDE AV GASLEVERANS –BYTE AV GASLEVERANTÖR	12
7.1	GASLEVERANTÖREN ANMÄLER BYTET TILL NÄTÄGAREN	12
7.2	UPPGIFTER VID BYTE AV GASLEVERANTÖR	12
8	VÄRMEVÄRDEN	13
8.1	PRELIMINÄRA VÄRMEVÄRDEN	13
8.2	SLUTLIGA VÄRMEVÄRDEN	13
9	MÄTNING OCH AVLÄSNING	13
9.1	DYGNSAVLÄSNING	13
9.2	MÅNADSAVLÄSNING	14
9.3	ÅRS AVLÄSNING	14
10	BALANSHÅLLNING	14
10.1	SAMMANFATTNING AV AKTIVITETER	14
10.1.1	<i>Årsvis innan leveransåret</i>	14
10.1.2	<i>Månaden före leveransmånaden</i>	14
10.1.3	<i>Under leveransmånaden</i>	14
10.1.4	<i>Månadsvis efter leveransmånaden</i>	14
10.1.5	<i>Årsvis efter leveransåret –utvärdering av</i>	15
10.2	FÖRDELNING AV FLEXIBILITET	15
10.3	BALANSPLANERING	15
10.4	SYSTEMANSVARIGS GRANSKNING	16

2008-10-30

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

11	AVRÄKNING	16
11.1	NÄTAVRÄKNINGSOMRÅDEN	16
11.2	FÖRDELNINGSTAL	16
11.3	FÖRBRUKNINGSPROFIL	17
11.4	FÖRDELNING AV GASLEVERANSER	17
11.4.1	<i>Preliminär fördelning</i>	17
11.4.2	<i>Slutlig fördelning</i>	17
12	GASLEVERANTÖRENS UNDERLAG FÖR DEBITERING	17
13	KOMMUNIKATION	18
13.1	SGIX –SWEDISH GAS INFORMATION EXCHANGE	18
13.2	ALL RAPPORTERING SKER VIA SGIX	18
14	MARKNAD, INFRASTRUKTUR OCH TARIFFER	18
14.1	INFRASTRUKTUR	19
14.1.1	<i>Lager</i>	19
14.1.2	<i>LNG</i>	19
14.2	NÄTTARIFFER	20
15	YTTERLIGARE INFORMATION – LÄNKAR	20
16	KONTAKT	21
17	LISTA ÖVER BEGREPP	21

1 Tillämpning

Denna skrift ger en övergripande beskrivning av den svenska naturgasmarknaden och vänder sig i första hand till dig som söker bred information om gasmarknadsplattformens funktion. Skriften är till stora delar ett sammandrag av information hämtad ur "Svensk Gasmarknadshandbok" – den svenska gasbranschens gemensamma arbetsform.

Informationen i denna skrift är således inte heltäckande, men kan däremot användas som en första introduktion till den svenska naturgasmarknaden. Det sker inte någon kontinuerlig uppdatering av detta dokument, varför uppgifter om t.ex. klockslag, tidpunkter och begrepp endast bör ses som exempel.

För aktuell information hänvisas till de kontaktvägar som presenteras i dokumentets avslutning. Läsaren är alltid välkommen att ställa frågor som inte besvaras i denna skrift. Kontaktinformation återfinns i avsnitt 16.

2 Marknadsöppningen i Sverige

Den svenska naturgasmarknaden är med internationella mått en mycket begränsad marknad. Naturgasen introducerades 1985 och marknaden som idag omfattar cirka 55000 slutkunder och ett knappt tiotal gasleverantörer befinner sig fortfarande i en fas av kraftig utveckling. Den stegvisa marknadsöppning som har pågått sedan ett antal år tillbaka följer EU:s minimikrav och lagstiftningen inom naturgasområdet är utformad med ellagstiftningen som förebild.

2.1 Gasmarknadsdirektivet

Det första gasmarknadsdirektivet, vilket antogs 1998, resulterade i Sverige i en ny naturgaslag (Naturgaslag 2000:599) den 1 augusti 2000. Tio dagar senare öppnades den svenska naturgasmarknaden i ett första steg. Denna begränsade marknadsöppning omfattade gasanvändare med en förbrukning över 25 miljoner m³ per år, kraft- och kraftvärmeproducenter oberoende av förbrukning, liksom naturgasföretagen själva. Dessa s.k. berättigade kunder blev berättigade till tredjepartstillträde till naturgasnätet.

Under våren 2001 presenterade kommissionen ett förslag till tillägg till el- och gasmarknadsdirektiven i syfte att påskynda processen mot den inre marknaden. I juni 2003 ersattes det ursprungliga gasmarknadsdirektivet (1998/30/EG) av ett vidareutvecklat direktiv med ökade krav, bl.a. på graden av marknadsöppning, transparens och harmonisering (2003/55/EG).

2.2 Marknadsöppning den 1 juli 2007

Som en följd av det senare direktivet öppnades den svenska naturgasmarknaden vid halvårsskiftet 2005 för samtliga icke-hushållskunder, i samband med att den reviderade naturgaslagen (2005:403) trädde i kraft. I och med detta marknadsöppningssteg öppnades naturgasmarknaden för alla som bedriver någon form av näringsverksamhet (såväl fysiska som juridiska personer inklusive ekonomiska och ideella föreningar). Från och med den 1 juli 2007 har alla gasanvändare anslutna till det svenska naturgasnätet möjlighet att välja gasleverantör.

3 Gasmarknadsplattformen

Gasmarknadsplattformen (GMP) utgörs av en branschgemensam tolkning av de lagar, förordningar och föreskrifter som ytterst utgör ramarna för regelverket på den fria gasmarknaden. Arbetet med att skapa gasmarknadsplattformen har fokuserat på att definiera processer där två eller fler aktörer måste samarbeta för att drifhålla en fungerande gasmarknad.

I och med att den svenska ellagstiftningen har fungerat som förebild vid skapandet av lagstiftningen inom gasområdet, återspeglas detta i gasmarknadsplattformens lösningar. I Svensk Gasmarknadshandbok, vilket utgör den samlade svenska gasbranschens gemensamma arbetsform, ges en detaljerad beskrivning av gasmarknadsplattformens funktion. Handboken är framtagen med Svensk Elmarknadshandbok som förebild.

Gasmarknadsplattformen har skapats i ett antal olika nivåer genom väldefinierade och gemensamma krav på:

- N1. lagar, förordningar och föreskrifter som sätter ramen för marknadsplatsen,
- N2. avtal och arbetsformer där arbetsformerna beskriver samtliga de aktiviteter där marknadens aktörer måste samverka på ett givet sätt för att marknaden ska fungera,
- N3. meddelanden och blanketter som behövs för att anmäla förändringar bland de aktörer som använder sig av plattformen,
- N4. IT för planering och avräkning så att systemen hos respektive aktör kan samspela,
- N5. IT för kommunikation som används för rapportering mellan samtliga aktörer, samt
- N6. mätning med gränser för olika typer av mätutrustningar samt speciella krav på utformning av arbetssätt för kvalitetssäkring och arkivering av mätdata.

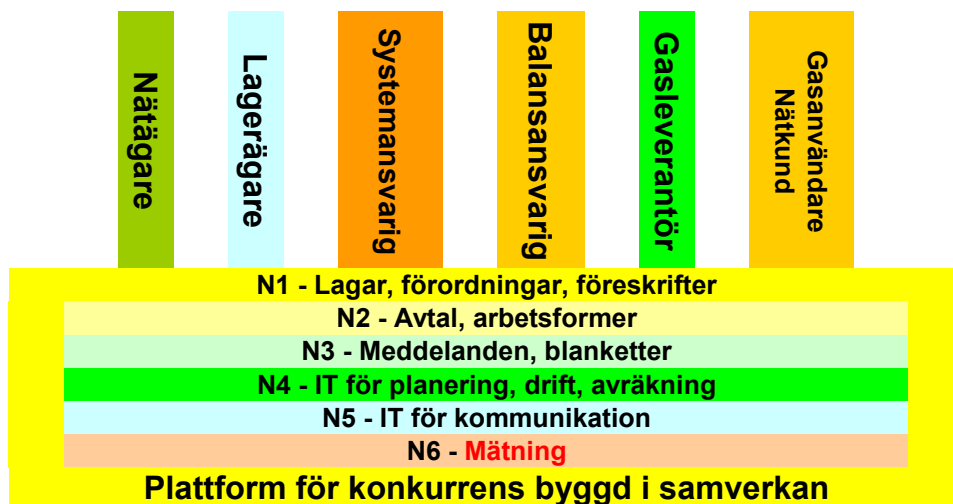

Bild 3.1: Gasmarknadsplattformen, GMP, skapar förutsättningarna för en avreglerad marknad för de aktörer som står på plattformen.

4 Naturgasmarknadens aktörer

De aktörsroller som återfinns på den svenska naturgasmarknaden är följande:

- gasproducenter (GP)
- nätägare (NÄ)
- lagerägare (LÄ)
- gasanvändare (GA)
- gashandelsföretag i rollen som
 - gasleverantör (GL)
 - balansansvarig (BA)
 - trader
- systemansvarig (SA)

Några ytterligare aktörsroller finns inte i dagsläget. Däremot kan bilden komma att förändras i och med den fortsatta utvecklingen av den svenska naturgasmarknaden.

4.1 Gasproducenten

En gasproducent producerar gas för överföring i det svenska naturgassystemet. Produktionen äger rum i en produktionsanläggning vilken kan vara placerad såväl inom som utom Sverige. Gasen matas in i någon av det svenska naturgasnätets inmatningspunkter. I Sverige finns endast produktionsanläggningar för biogas, vilken kan uppgraderas till naturgaskvalitet för inmatning på naturgasnätet. Med inhemsk gasproducent avses en anläggningsinnehavare som säljer all den producerade gasenergin till ett gashandelsföretag.

4.2 Nätägaren

Nätägaren ansvarar för att gasen överförs till gasanvändarna. I juridiska sammanhang används ofta begreppet ledningsinnehavare istället för nätägare. Detta är för att, till exempel i frågor som rör ansvarsfördelning, tydliggöra att innehavaren av en ledning per definition inte behöver vara ledningens ägare.

Nätägaren är i många avseenden en central aktör på gasmarknaden. Nätägaren har all originalinformation om gasleveranserna inom sitt nätavräkningsområde. Det är nätägaren som rapporterar uppmätta energimängder i inmatnings- och uttagspunkter och förser gasleverantörer, balansansvariga liksom den systemansvarige med de uppgifter som krävs för att kunna fakturera liksom att planera, reglera och avräkna balansen i naturgassystemet.

4.3 Lagerägaren

Lagerägaren är ägaren av en anläggning som lagrar naturgas åt marknadens aktörer. Lagerägarens verksamhet finansieras genom offentliggjorda tariffer och reglerat tillträde till lagret. Ett naturgaslager fungerar både som inmatnings- och uttagspunkt, vilket bidrar till att upprätthålla balansen och ett effektivt utnyttjande av naturgassystemet. Det måste alltid finnas en eller fler balansansvariga för de inmatningar och uttag som uppkommer.

4.4 Gasanvändaren

En Gasanvändare är en förbrukare av gas och kan vara allt från en tung industri till en hushållskund som använder gas för att värma sin villa.

Kundrelationerna på gasmarknaden är många, vilket avspeglas i ett flertal begrepp för i många fall en och samma aktör. En gasanvändare är alltid kund hos såväl en nätägare som en gasleverantör, eftersom det inte går att teckna avtal om leverans av gas utan att ha ett gällande anslutnings- och överföringsavtal. Om kunden uteslutande använder gasen för egen förbrukning är han dessutom en slutkund.

I sin relation till nätägaren genom anslutnings- och överföringsavtalet, benämns kunden ofta för nätkund. För Gasleverantören, med vilken kunden tecknat avtalet om leverans av gas, är kunden däremot att betrakta som en gaskund.

4.5 Gashandelsföretaget

Gashandelsföretaget köper in gas från en gasproducent eller från andra gashandelsföretag och säljer den vidare till gasanvändaren. Ett gashandelsföretag kan ha flera olika roller samtidigt. Förutom att vara gasleverantör (som levererar gas till gasanvändare), kan det också ha rollen som balansansvarig (med balansansvar för såväl egna som andra gasleverantörers leveranser) och slutligen rollen som trader.

Gasleverantören säljer gas på den fria gasmarknaden i konkurrens med andra gasleverantörer. Det finns ingen form av priskontroll utan det förutsätts att gasanvändaren byter gasleverantör om denne inte är nöjd med sin nuvarande. Gaspriset sätts efter överenskommelse mellan köpare och säljare och är inte offentligt om inte parterna väljer att publicera detta.

4.6 Balansansvarig

Enligt naturgaslagen ska det finnas en balansansvarig för varje uttagpunkt. För att systemansvarig ska kunna göra en balansavräkning mellan de balansansvariga måste det även finnas en balansansvarig för varje inmatningspunkt. Den balansansvarige har genom balansavtalet med systemansvarig åtagit sig att hålla sin gasbalans på dygnsbasis. Den balansansvarige bär det ekonomiska ansvaret för att balansen upprätthålls mellan tillförd mängd gas och uttagen mängd gas i de inmatnings- och uttagpunkter som balansansvaret omfattar.

Balanseringen sker genom att kontinuerligt planera, följa upp och genom balansplaner ange energimängder för kommande dygn hos den systemansvarige. Gashandelsföretaget kan välja att antingen hantera balansansvaret själv eller köpa tjänsten från ett annat gashandelsföretag.

4.7 Systemansvarig

Systemansvarig har det övergripande ansvaret för att balansen mellan inmatning och uttag av gas upprätthålls. Detta sker genom att se till att trycket i transmissionsnätet hålls på en sådan nivå att reserver finns för störningar i gasöverföringen. Den systemansvarige har givetvis också ansvaret för att trycket inte överstiger tillåten gräns.

Obalans uppstår när uttaget inte motsvarar planerad inmatning. I balansavräkningen beräknar den systemansvarige eventuell obalans för respektive balansansvarig och reglerar sedan kostnaderna för obalansen med den eller de balansansvariga som bär det ekonomiska ansvaret.

4.8 Tillsynsmyndigheten

Statens energimyndighet (STEM) är central förvaltningsmyndighet för frågor om användning och tillförsel av energi, energiberedskap och kommunal energiplanering. Energimarknadsinspektionen (EMI) är den myndighet som övervakar och har tillsyn för marknaderna för el, naturgas och fjärrvärme. EMI är en självständig del inom Statens energimyndighet.

Energimarknadsinspektionen ser till att nätverksamheten, dvs. överföringen av naturgas, bedrivs effektivt i syfte att främja en fungerande handel med gas i konkurrens genom att i förväg godkänna använd tariffmodell.

4.9 Svenska Gasföreningen

Svenska Gasföreningen är den samlade branschorganisationen för energigas i Sverige, vilken företräder naturgas-, gasol-, stadsgas- och biogasintressenter inom områdena teknik, säkerhet och energipolitik. Genom Svenska Gasföreningens arbete inom teknik och säkerhet utarbetas bl.a. anvisningar, normer och allmänna råd för en säker energigas användning.

För tillkommande aktörer som vill verka på den svenska naturgasmarknaden finns mer utförlig information att hämta på www.gasmarknadshandboken.se, ”Fullständig GMP-dokumentation”.

5 Relationer mellan naturgasmarknadens aktörer

Det krävs en kedja av avtal för slutkundens nätanslutning, bild 5.1, så att gas kan föras från utlandet via det svenska transmissions- och distributionsnätet till nätkundens uttagpunkt, där mätning också görs. Nätkunden tecknar ett anslutnings- och överföringsavtal (nätavtal) med nätägaren till vilket det tillhör allmänna avtalsvillkor.

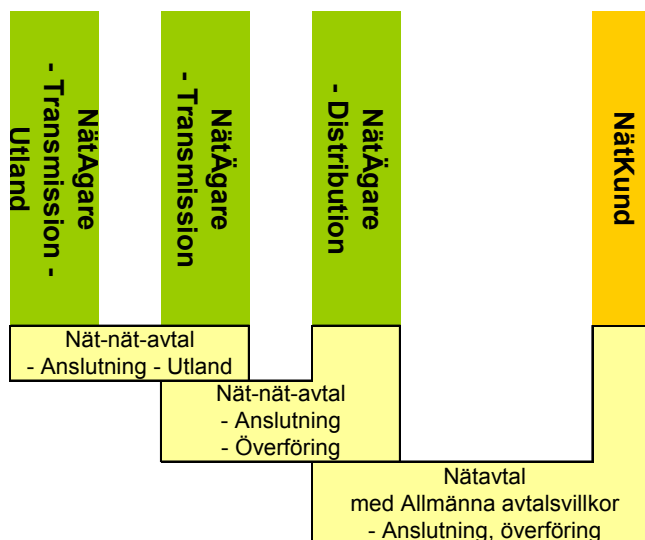

Bild 5.1: Avtalskedjan för nätkundens anslutning och överföring av gas

Likaså krävs en kedja av avtal för slutkundens gas, bild 5.2, från gasproducent eller gashandelsföretag utomlands eller biogasproducent i Sverige till gasanvändaren. Förbrukningen mäts och meddelas av nätägaren till den som är gasleverantör och balansansvarig för uttagpunkten. Gaskunden tecknar gasleveransavtal med gasleverantören till vilket det tillhör allmänna avtalsvillkor.

2008-10-30

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

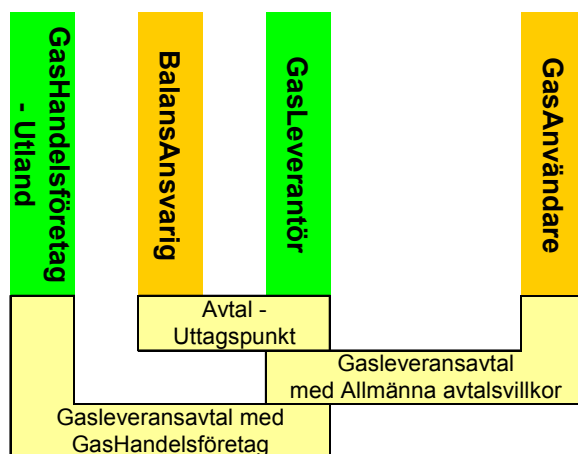

Bild 5.2: Avtalskedjan för gaskundens gas

Redan vid anmälan om ändring av leveransåtagande måste gasleverantören kunna dokumentera att ett avtal finns med en balansansvarig, som tar ansvar för den löpande balanshållningen av uttagpunkten. Därför visas även den avtalsrelationen i denna bild.

Nu är avtalskedjorna på plats så att slutkunden får nätanslutning och gas. Då gäller det att ta reda på vem som levererade gasen och att inkludera uttagpunkten i den nationella balanshållningen. Även här krävs en kedja av avtal för balanshållning av slutkundens gasleverans, bild 5.3.

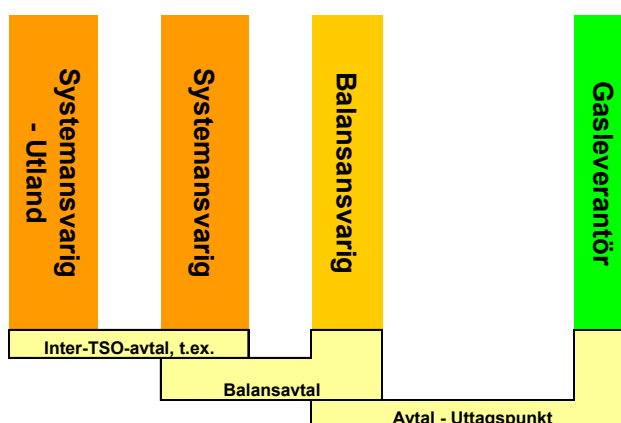

Bild 5.3: Avtalskedjan för balanshållning av gasanvändarens uttagpunkt

Formerna för det löpande samarbetet i balanshållningen av det svenska naturgassystemet regleras i balansavtalet mellan balansansvarig och systemansvarig. Denna part måste i sin tur ha ett avtal som reglerar samspelet med systemansvarig i Danmark, Energinet.dk. När fler utlandsförbindelser

upprättas behövs ytterligare avtal. Denna typ av avtal har i figuren illustrerats med begreppet Inter-TSO-avtal.

6 Grundläggande skeden

Aktörerna på den svenska naturgasmarknaden utför olika administrativa uppgifter i olika skeden av verksamheten. I varje skede sker vissa händelser som exempelvis strukturering, rapportering m.m. varför det måste finnas tydliga rutiner som beskriver vad som ska utföras och av vem.

6.1 Upphandlingsskede

I detta skede identifierar sig alla aktörerna för varandra och definierar villkoren för åtaganden mellan parterna.

6.2 Struktureringsskede

Här bestäms vilken information som berörda aktörer ska sända mellan sig och vilket sätt (fax, e-post, SGIX), exempelvis vilken aktör som ska ha vilken information om en aktuell leverans. Denna information behöver struktureras på något sätt, d.v.s. ha ett överenskommet innehåll för att mottagaren ska kunna använda sig av den. Det som då formas är en informationsstruktur. Alla parter ska vara överens om informationen vilket innebär att det är viktigt att den kvalitetskontrolleras.

6.3 Handels- och driftplaneringsskede

Leveransvolymerna bestäms i detta skede. Handeln grundar sig på uppgjorda förbrukningsprognoser. Beräkningen och rapporteringen av preliminära fördelningstal för schablonleveranser sker i detta skede.

6.4 Driftskede

Aktörens roll avgör om detta skede finns. Aktören kan t.ex. ha ett bemanat kontrollrum, med ansvar för produktion, överföring, lager, nät etc.

6.5 Mätvärdesrapportering och fördelning

I detta skede fördelar och rapporterar nätägaren timvärden och förbrukningar till gasleverantörer, balansansvariga och den systemansvarige.

6.6 Avräkningsskede

I avräkningsskedet sammanställs uppgifterna om gashandeln med uppgifterna om de fysiska leveranserna (d.v.s. mätvärden för tillförsel och uttag eller beräknade värden för schablonleveranser). Leveransvolymerna bestäms och prissätts. I detta skede tas t.ex. de slutliga fördelningstalen fram av nätägarna.

6.7 Faktureringskede

I faktureringsskedet skapas fakturor som är baserade på avräknade mängder. Förbrukning som mäts per timme och sådan som schablonberäknas

separeras i olika processer och fordrar separata faktureringsrutiner. En betald faktura är slutmålet.

7 Övertagande av gasleverans –byte av gasleverantör

7.1 Gasleverantören anmäler bytet till nätägaren

Från och med den 1 juli 2007 har samtliga gasanvändare anslutna till det svenska naturgassystemet möjlighet att välja gasleverantör. Om gaskunden vill byta gasleverantör gäller den uppsägningstid som avtalats mellan den tidigare gasleverantören och gaskunden. Gaskunden är skyldig att ha ett gällande anslutnings- och överföringsavtal med nätägaren för att kunna teckna avtal om gasleverans.

När gaskunden avtalat med en ny gasleverantör om en gasleverans, är det den nya gasleverantören som ska anmäla bytet till nätägaren. Detta ska göras senast en månad innan så att en hel månad hinner förflyta mellan anmälan och själva bytet. Bytet gäller från kl. 06:00 den första kalenderdagen.

Till grund för bytet ligger de uppgifter som den nye gasleverantören rapporterat till nätägaren. Nätägaren ska agera som en neutral part och har inte till uppgift att kontrollera att gaskundens tidigare avtal har avslutats. Detta är en fråga mellan den nuvarande gasleverantören och gaskunden.

Nätägaren är skyldig att bekräfta leverantörsbytet inom fem vardagar från mottagandet. För att försäkra sig om att leverantörsbytet har genomförts vid aktuell tidpunkt bör gasleverantören efterlysa bekräftelsen och slutlig avläsning om den inte har inkommit inom denna tid.

7.2 Uppgifter vid byte av gasleverantör

Uppgifter som ska utbytas vid byte av gasleverantör:

- anmälande gasleverantör (EDIEL-ID)
- mottagande nätägare (EDIEL-ID)
- hänvisning till att avtal ingåtts med gaskunden om leverans
- gasanläggnings-ID
- nätområdes-ID
- anläggningsadress
- gasanvändarens namn och postadress
- kund-ID (organisationsnummer eller personnummer)
- avräkningsmetod (timvis avräkning/schablonavräkning, sänds endast av nätägare)
- startdatum för gasleverans
- balansansvarig (EDIEL-ID)

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

För juridiska personer ska alltid organisationsnummer användas för identifiering. För att SGIX-kommunikationen ska fungera måste uppgiften om kund-ID fyllas i (obligatoriskt fält). Ett leverantörsbyte kan avvisas av nätägaren om gasleverantören inte känner till eller använder gaskundens kund-ID.

Andra exempel på ändrat leveransåtagande, t.ex. i samband med inflyttning, utflyttning, påbörjande och avslutande av leverans, beskrivs i Svensk Gasmarknadshandbok liksom i processkartorna ”Gasmarknadens processer”.

8 Värmevärden

Övre värmevärde används som underlag för omräkning av gasvolymer till energi för avräkning mellan marknadens aktörer, utom till slutanvändare där det undre värmevärdet används för omräkning av gasvolymer till energi för debitering.

8.1 Preliminära värmevärden

Preliminärt övre värmevärde gällande för en hel månad bestäms av systemansvarig och rapporteras till nätägarna den 25:e i månaden före leverans. Bestämningen baseras på kunskap om normala årliga variationer kombinerat med aktuell utveckling veckorna innan.

8.2 Slutliga värmevärden

Slutliga övre och undre värmevärden fastställs och rapporteras av systemansvarig till nätägarna senast tredje vardagen efter månadsskifte. Bestämningen baseras på uppmätta värmevärden i inmatningspunkterna och gasflödena i stamnätet.

9 Mätning och avläsning

Mätvärdesrapportering sker alltid i aktuell svensk tid. Sommar- och vintertid tillämpas således vid all rapportering och fördelning. Gasdygnet sträcker sig från kl. 06:00 det ena dygnet till kl. 06:00 påföljande dygn.

9.1 Dygnsavläsning

Uttagpunkt med en årsförbrukning större eller lika med 3,0 GWh_u (undre värmevärde), alternativt med ett högsta månadsuttag större än 0,5 GWh_u ska vara dygnsavläst.

Insamling av dygnsavlästa uttagpunkter och gränspunkter görs av nätägaren direkt efter gasdygnets slut. Direkt efter insamling, dock senast kl. 09:00 rapporteras mätvärden till nätägarna för angränsande nät.

9.2 Månadsavläsning

Uttagspunkt med en årsförbrukning större eller lika med 0,3 GWh_u ska minst vara månadsavläst. Slutlig rapportering sker av gasförbrukning under hel månad räknat från kl. 06:00 den första dagen i månaden.

9.3 Årsavläsning

Uttagspunkt med en årsförbrukning upp till 0,3 GWh_u ska minst vara årsavläst. Slutlig rapportering av avläst förbrukning under en period motsvarande ett år skickas direkt efter avläsning.

Uttagspunkt med beräknad årsförbrukning mindre än 1200 kWh_u är befriad från krav på mätning.

10 Balanshållning

Det svenska naturgassystemets balanshållning är central för alla aktörer. Arbetet bedrivs i olika skeden i vilka aktörerna planerar för att kunna upprätthålla balansen, upprätthåller balansen och avräknar balansen för respektive balansansvarig.

10.1 Sammanfattning av aktiviteter

Arbetet med balanshållning och avräkning kan indelas i följande huvudfaser:

10.1.1 Årsviis innan leveransåret

- Bestämning av förluster för kommande år (distribution)

10.1.2 Månaden före leveransmånaden

- Beräkna preliminära fördelningstal
- Fastställa preliminära förlustfördelningstal (transmissionsnät)
- Ta fram underlag för att fördela flexibilitet
- Ta fram preliminärt värmevärde

10.1.3 Under leveransmånaden

1. Dygnsvis före leveransdygnet
 - Fördelning av flexibilitet
 - Balansplan
2. Dygnsvis efter leveransdygnet
 - Mätvärdesinsamling från dygnsavlästa
 - Preliminär förbrukningsprofil
 - Preliminär fördelning av gas
 - Preliminär balansavräkning

10.1.4 Månadsvis efter leveransmånaden

- Slutlig förbrukningsprofil

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

- Slutlig fördelning av gas
- Slutlig balansavräkning

10.1.5 Årsvis efter leveransåret –utvärdering av

- Värmevärdesbildning
- Schabloniserad fördelning av gas

En djupare beskrivning av respektive fas återfinns i svensk Gasmarknads-handbok, kapitel 8.

10.2 Fördelning av flexibilitet

Tillgänglig flexibilitet ska fördelas mellan de balansansvariga baserat på slutanvändarnas månadsmedeleffekt. Fördelningen görs i tre steg:

1. I första steget summerar nätägarna slutanvändarnas månadsmedeleffekter per BA inom sina respektive nät. Rapportering sker till systemansvarig senast den 15:e i månaden före leverans.
2. SA beräknar därefter den andel av total tillgänglig linepack som ska gälla för den kommande månaden med hjälp av de rapporterade effekterna.
3. Rapportering av andel av total tillgänglig linepack sker till respektive balansansvarig, senast den 25:e i månaden före leverans.

Tillgänglig flexibilitet fördelas senare dygnsvis i förväg.

10.3 Balansplanering

Inför varje gasdygn sammanställer respektive balansansvarig en balansplan och rapporterar till den systemansvarige. En balansplan innehåller följande delar:

- Handelsutbyte med handelsmotpart i utlandet
- Prognos för leveranser till slutanvändare
- In- och utmatning till/från lager från/till nät
- In- och utmatning till/från LNG-terminal från/till nät
- In från inhemsk producent till nät
- Handelsutbyte med annan balansansvarig i Sverige
- Handelsutbyte med systemansvarig som inte avser regleråtgärder

Balansplanen för ett gasdygn görs vid ett ordinarie tillfälle och kan kompletteras vid ytterligare tillfällen. Kompletteringstillfälle innan gasdygnet har påbörjats kan gälla för hela gasdygnet, medan senare kompletteringstillfällen gäller för en senare del av kommande gasdygn. Ändring av handelsutbyte med handelsmotpart i utlandet kan dock vara begränsad till färre tillfällen. Balansavtalet ger ytterligare information om aktuella tidpunkter.

10.4 Systemansvarigs granskning

Den systemansvarige granskar balansplanen från respektive balansansvarig med avseende på följande:

- Överensstämmelse mellan balansplanens handelsutbyte med handelsmotpart i utlandet, enligt systemansvarig i det utländska systemet (matchning)
- Överensstämmelse mellan handelsutbytet i balansansvarigas balansplaner inom landet
- Planerad utgående balans på balanskontot inom tillåtna ramar

Om granskningen visar att det finns skillnader mellan de uppgifter som de balansansvariga har redovisat så gäller ”the lesser rule”, d.v.s. att det lägsta angivna värdet gäller, för allt utbyte med utlandet. Vid avvikelser inom landet så meddelar den systemansvarige detta i samband med återrapporteringen av balansplanen till den balansansvarige. Det är den återrapporterade balansplanen som utgör underlag för den systemansvariges avräkning.

11 Avräkning

11.1 Nätavräkningsområden

Det svenska naturgassystemet delas in i ett antal nätavräkningsområden för balansavräkning. Dessa utgörs av två nätavräkningsområden för transmissionsnätet och ett för respektive distributionsnät. Detta kommer i framtiden att kunna förändras och det är då den systemansvarige som fastställer indelningen av nätavräkningsområden för balansavräkning. Inom ett nätavräkningsområde måste det alltid finnas en balansansvarig för nätförlusterna.

Nätägaren anmäler strukturuppgifter till den systemansvarige och denne fastställer de olika nätavräkningsområdena efter anmälan från respektive nätägare. Varje nätavräkningsområde tilldelas av den systemansvarige en nätområdes-ID, vilken består av en trebokstavskod.

11.2 Fördelningstal

Fördelningstal används för att fördela gasleveranserna till schablonavräknade kunder för balansavräkning på respektive balansansvarig och gasleverantör. Preliminära fördelningstal beräknas av respektive nätägare och beskriver respektive balansansvarigs och gasleverantörs leveranser till schablonavräknade kunder inom det aktuella nätavräkningsområdet.

Slutliga fördelningstal beräknas av nätägaren för balansansvarig och gasleverantörer inom hans nätavräkningsområde när de kvalitetssäkrade avläsningsresultaten för de dygns- och månadsavlästa kunderna är klara.

2008-10-30

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

De slutliga fördelningstalen anges i procent av nätavräkningsområdets totala förbrukning som inte är timmätt och rapporteras till berörda balansansvariga och gasleverantörer senast den 15:e i månaden efter leveransen.

11.3 Förbrukningsprofil

Förbrukningsprofilen anges som timvis medeleffekt (kWh) för varje enskild timme under den aktuella tidsperioden. Den preliminära förbrukningsprofilen beräknas av respektive nätägare för hans nät dygnsvis i efterhand som total preliminär inmatning i nätavräkningsområdet minus preliminära uttag hos dygnsavlästa (inklusive lager, producenter och LNG-terminaler).

I profilen ingår därmed månadsavlästa, årsavlästa, omätta och nätförluster inklusive mätavvikelser. Den preliminära förbrukningsprofilen rapporteras till systemansvarig och till balansansvarig senast kl. 10:30 dagen efter leverans och systemansvarig publicerar profilen.

Den slutliga förbrukningsprofilen beräknas månadsvis i efterhand för varje nätavräkningsområde av respektive nätägare. Den slutliga förbrukningsprofilen är lika med total slutligt fastställd inmatning i nätavräkningsområdet minus slutligt fastställda uttag hos dygnsavlästa. Den slutliga förbrukningsprofilen rapporteras till balansansvarig senast den 15:e i månaden efter leverans och systemansvarig publicerar profilen.

11.4 Fördelning av gasleveranser

Fördelning av de totala gasleveranserna inom ett nätavräkningsområde görs av nätägaren per balansansvarig och gasleverantör. Man skiljer mellan preliminär och slutlig fördelning. All fördelning görs och rapporteras per timme.

11.4.1 Preliminär fördelning

Preliminär fördelning görs av nätägaren dygnsvis i efterhand och ligger till grund för den systemansvariges preliminära balansavräkning. De preliminärt fördelade leveranserna rapporteras senast kl. 10:30 dagen efter leverans till balansansvarig, gasleverantör och systemansvarig.

11.4.2 Slutlig fördelning

Slutlig fördelning görs av nätägaren månadsvis i efterhand och ligger till grund för den systemansvariges slutliga balansavräkning. De slutligt fördelade leveranserna (dygns-, månads-, och årsavlästa) rapporteras i separata meddelanden senast den 15:e i månaden efter leverans.

12 Gasleverantörens underlag för debitering

Nätägaren är den aktör som står i centrum för arbetet på den svenska gasmarknadsplattformen. Det är nätägaren som hanterar all originalinforma-

tion som vidarebefordrar denna till berörda aktörer i olika skeden. Förbrukning per uttagspunkt uttryckt i Nm³ skickas av nätägaren till respektive gasleverantör för fakturering av slutkund.

13 Kommunikation

13.1 SGIX –Swedish Gas Information Exchange

En förutsättning för att tillgodose behovet av datautbyte mellan gasmarknadens aktörer är användningen av någon form av elektroniskt datautbyte. EDI (Electronic Data Interchange) innebär att elektroniska meddelanden skickas från en dator till en annan, d.v.s. att hela kedjan är elektronisk.

Den svenska gasbranschen har valt att använda EDIEL som utgångspunkt för meddelandehantering och har gjort få, men nödvändiga, anpassningar vilket har resulterat i regelverket SGIX (Swedish Gas Information Exchange). EDIEL är ett väl beprövat system för meddelandehantering och används av den samlade elbranschen i Norden och stora delar av Europa.

Det gemensamma standardiserade meddelandeformatet som används kallas EDIFACT och överföringen av meddelanden sker med kommunikationsprotokollet SMTP. SMTP användas bl.a. för e-post för Internet, men det är även möjligt att använda SMTP-protokollet för att skicka EDIFACT-meddelanden över Internet och även privata nätverk. I SMTP-standarden placeras meddelanden i ett elektroniskt kuvert med adress till mottagaren angiven enligt ett standardiserat format (i gasbranschen Ediel-standardformatet).

13.2 All rapportering sker via SGIX

Alla mätvärden från nätavräkningsområdena ska rapporteras via SGIX. Även strukturdata vid leverantörsbyte, liksom data för balanshållning, ska sändas via SGIX. Rapporteringen sker såväl till systemansvarig, som till balansansvariga och gasleverantörer och alla aktörer på gasmarknaden ska teckna ett EDIEL-avtal med Svenska Kraftnät.

14 Marknad, infrastruktur och tariffer

Det svenska naturgassystemet omfattar ett 30-tal kommuner i södra och sydvästra Sverige. Tillförseln av naturgas till Sverige sker sedan introduktionen via en inmatningspunkt, genom ledningen mellan Dragör i Danmark och Klagshamn i Sverige, söder om Malmö. Sedan invigningen den 14 juni 1985 har den fortsatta utbyggnaden skett etappvis.

Tillförseln av naturgas till Sverige har under de senaste åren uppgått till drygt 10 TWh per år och den slutliga användningen utgör mellan en och en halv till två procent av Sveriges sammanlagda energianvändning. I de

kommuner där naturgasen är introducerad uppgår dock naturgasanvändningen till drygt 20 procent av den totala energianvändningen.

Aktörerna på den svenska naturgasmarknaden utgörs i dagsläget av ett knappt tiotal naturgasföretag och drygt 55000 kunder. Slutkunderna utgörs av allt från hushåll med gasspis till tung process- och verkstadsindustri. Det stora flertalet av kunderna utgörs av de små förbrukarna (villor och kunder som uteslutande använder gasen för matlagningsändamål), medan ett fåtal stora förbrukare står för merparten av den svenska användningen av naturgas.

14.1 Infrastruktur

Den svenska naturgasmarknaden har till sin funktion många likheter med den svenska elmarknaden. Infrastrukturen är dock en av de punkter som uppvisar väsentliga skillnader. Medan det svenska elsystemet är rikstäckande så befinner sig det svenska naturgassystemet fortfarande i en fas av kraftig utveckling.

Utbyggnaden av infrastruktur för naturgas sker i Sverige på kommersiella villkor, vilket innebär att den svenska staten vare sig finansierar eller äger några delar av det svenska naturgasnätet. Utbyggnad av infrastruktur för naturgas handlar om stora investeringar som ska återbetalas under lång tid genom nätägarens tariffer för överföring av gas genom nätet. I dag uppgår det svenska transmissionsnätets sammanlagda längd till drygt 600 km och distributionsnäten till drygt 2000 km. Trycksättningen sker redan ute på produktionsplattformen i Nordsjön och i Sverige finns ännu inte något behov av ytterligare trycksättning genom kompressorstationer.

14.1.1 Lager

På många ställen runt om i världen används saltkaverner och akvifärer för lagring av naturgas. De geologiska förhållandena i Sverige tillåter emellertid inte dessa lagringsmöjligheter. I Sverige finns däremot ett underjordiskt lager för naturgas i Skallen utanför Halmstad. Lagret är byggt enligt LRC-teknik (Lined Rock Cavern) i samarbete mellan E.ON Gas Sverige och Gas de France. Lagret som rymmer 10 miljoner Nm³ naturgas invigdes 2003 och togs i kommersiell drift under 2006.

14.1.2 LNG

Genom att kyla naturgas till -163° C övergår den till flytande form och kallas då Liquefied Natural Gas. LNG upptar endast 1/600 av volymen i gasfas. I Sverige finns ännu inte någon LNG-terminal för inmatning av naturgas i det svenska naturgasnätet. Däremot finns en mindre LNG-anläggning i Linköping som används för back up vid produktionen av biogas till fordonsgas. I Stockholm pågår projekt att avveckla det gamla spaltgasverket och ersätta det med naturgas/luft och på sikt biogas. Till detta planeras bl.a en LNG-terminal i Nynäshamn.

14.2 Nättariffer

En slutkund som ansluts till det svenska naturgasnätet betalar en engångsavgift för anslutning till nätet och en nättariff för nyttjande av nätet. Nättarifferna ska vara skäliga och utformade på sakliga grunder och ersätta nätägaren för kostnader att bygga, driva och underhålla nätet. Nätägarna är skyldiga att publicera sina tariffer, t.ex. via internet, för att kunderna lätt ska kunna se kostnaden för att överföra gas i nätägarens nät.

Slutkunden betalar endast en nättariff och denna omfattar den sammanlagda kostnaden för överföringen av gas genom hela naturgassystemet. Respektive nätägare tar således i sin egen nättariff med kostnaden för överföringen av gas i överliggande nät. Skäligheten i tarifferna bedöms av tillsynsmyndigheten, Statens energimyndighet.

15 Ytterligare information – länkar

www.europa.eu.int

Officiella dokument från EU. Innehåller bl.a. direktiv, förslag till direktiv och andra viktiga dokument i fulltext liksom länkar till unionens institutioner.

www.riksdagen.se

Detta är den svenska riksdagens webbplats med information om bl.a. aktuella riksdagsbeslut liksom lagar och förordningar i fulltext.

www.regeringen.se

På den svenska regeringens webbplats finns bl.a. information om och från de olika departementen liksom propositioner, statliga offentliga utredningar (SOU), betänkanden och skrivelser i fulltext.

www.stem.se

Statens energimyndighet är tillsynsmyndighet för den svenska naturgasmarknaden. På denna webbplats finns bl.a. föreskrifter och rapporter om utvecklingen på den svenska naturgasmarknaden.

www.gasmarknadshandboken.se

På denna webbplats finns en ingående beskrivning av den svenska gasmarknadsplattformen, dels i form av Svensk Gasmarknadshandbok och dels i form av processkartorna ”Gasmarknadens processer”.

www.svk.se

På Svenska Kraftnäts webbplats finns bl.a. information om vad som krävs för att få ansluta sig till EDIEL.

www.ediel.se

Här finns information specifikt om EDIEL.

16 Kontakt

För ytterligare information och för frågor kring detta dokument är du välkommen att kontakta:

Svenska Gasföreningen
Box 491 34
100 29 STOCKHOLM
Tel: 08-692 18 40
E-post: info@gasforeningen.se

17 Lista över begrepp

Begrepp	Definition
Akkumulerad obalans	Summa av tillåten obalans
Aggregerad tariff	Avser att tariffen är utformad så att den innefattar avgifter för samtliga ledningar uppströms i det svenska naturgassystemet till vald inmatningspunkt.
Aktuell tid (dygn)	Dygn som avser kl. 00.00-24.00 och som justeras en timme framåt under sommarperioden. Kl. 01.00 aktuell tid under sommaren är lika med kl. 00.00 svensk normaltid. Aktuell tid och svensk normaltid är lika under vinterperioden.
Aktör	Part på gasmarknaden som agerar under affärsmässiga former. Marknadens aktörer kan delas upp i: gasanvändare (inbegripet gaskunder och nätkunder), gashandelsföretag, lagerägare, gasproducenter, nätägare (liksom ledningsinnehavare) och Systemansvariga. Gashandelsföretaget kan ha en eller flera av följande roller: balansansvarig, gasleverantör, trader.
Allokering	Äldre begrepp för schablonmässigt fördelad energimängd. Kallas normalt för fördelning.
Angränsande nät	Nät som är fysiskt kopplade till varandra genom gränspunkt.
Anslutning av naturgasanläggning	Med anslutning av naturgasanläggning avses också återinkoppling av en befintlig naturgasledning, ändring av den avtalade kapaciteten i anslutningspunkten samt ändring av tidpunkt för överföringen. (NGL). Med återinkoppling avses såväl fysisk som avtalsmässig återinkoppling.
Anslutning av naturgasledning	Fysisk ihopkoppling av kundens gasanläggning med nätägarens gasledning med tillhörande administrativa åtgärder. Med anslutning av en naturgasledning avses också återinkoppling av en befintlig naturgasledning, ändring av den avtalade kapaciteten i anslutningspunkten samt ändring av tidpunkt för överföringen.

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

Anslutnings- och överföringsavtal	Avtal mellan nätägare och nätkund. I det fall även nätkunden utgörs av en nätägare, benämns avtalet nät/nät-avtal.
Anslutningsavgift	Den avgift en nätägare debiterar för att antingen ansluta/återansluta en nätkund till sitt nät eller för att administrera ändring av avtalad kapacitet eller avtalstid.
Anslutningspunkt	Den punkt där nätägares gasledningar ansluts till varandra eller gasanvändarens gasanläggning ansluts till nätägarens gasledning och till vilken överföring av gas sker.
Anvisad gasleverantör	Gasleverantör som, efter upprättat avtal med nätägare, förser gasanvändare utan ordinarie gasleverantör med gas. Gäller endast gasanvändare med en årsförbrukning under 0,3 GWh _u enligt frivillig branschöverenskommelse fram till dess att formella regler träder i kraft.
APERAK-meddelande	Se Applikationskvittens.
Applikationskvittens	En kvittens som anger om ett meddelande har accepterats av mottagande system eller inte. Tidsserier som tas emot av ett systems datafångsprogram kvalitetskontrolleras och resultatet redovisas i en applikationskvittens. Positiv applikationskvittens innebär att fångstprogrammet kunnat läsa in data i databasen. Negativ kvittens innebär att data inte godkänts för lagring. Vid negativ applikationskvittens anges felorsak. I Ediel kan applikationskvittenser rapporteras med meddelandet APERAK.
Avbrytbar leverans	Leverans till slutkund. En avbrytbar leverans omfattar överenskommelse om att nätägaren har rätt att avbryta eller begränsa leveransen, antingen själv eller på uppdrag av gasleverantören.
Avräkning	Beräkning av en aktörs åtaganden såsom volymer och kostnader baserade på ett på förhand avtalat avräkningspris. I avräkningen ingår kvalitetssäkring av volymer och framtagande av faktureringsunderlag. Balansavräkning ingår som en del av den avräkning som bedrivs inom naturgassystemet. Se även begreppet schablonavräkning.
Avtalad Maxeffekt (kWh/h)	Utgör den högsta effekt, uttryckt i kWh/h, som nätkund har rätt att ta ut i Anslutningspunkten, om detta specificerats i Anslutnings- och Överföringsavtal.
Balansansvar	Ekonomiskt ansvar för att det svenska naturgassystemet tillförs lika mycket gas som tas ut, enligt balansavtal med systemansvarig.
Balansansvarig	Den som har ingått avtal om balansansvar med SvK. Den balansansvariges balansansvar omfattar inmatnings- och uttagpunkter för den eller de gasleverantörer som tecknat avtal med den balansansvarige. En och samma gasleverantör kan ha avtal med mer än en balansansvarig samtidigt.
Balansansvarig för nätförluster	En balansansvarig som inom ett nätavräkningsområde är ansvarig för skillnaden mellan uppmätta mängder för inmatning och uttag.
Balansavtal	Avtal mellan balansansvarig och systemansvarig.

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

Balansavräkning	Systemansvarigs beräkning av balansansvarigs obalans och resulterande ekonomiska uppgörelse.
Balansering	Den tillförsel och det övertagande av gas som systemansvarig gör mot balansansvarig gällande den gas som faller utanför det tillåtna området för ackumulerad obalans.
Balansgas, preliminär	I den dagliga avräkningen preliminärt beräknad slutlig balansgas. Preliminär balansgas anges i kWh ₀ .
Balansgas, slutlig	Tvingande gashandel mellan systemansvarig och balansansvarig med anledning av i den slutliga avräkningen fastställd obalans utanför tillåtet intervall på balanskonto. Slutlig balansgas anges i kWh ₀ .
Balanskonto	Konto i balansavräkningen där balansansvarigs obalans ackumuleras.
Balansperiod	Balansperioden sammanfaller med gasdygnet.
Balansplan	Sammanfattande benämning på de åtgärder varigenom balansansvarig meddelar systemansvarig hur stor energimängd (övre värmevärde) som denne avser att mata in respektive ta ut under ett gasdygn.
Balanstjänsten	Systemansvarigs operativa ansvar för tryckhållningen i transmissionsnät.
Bar	Enligt ISO 1000 anges definition av Megapascal (Mpa). 1 Bar utgör 0,1 Mpa. Enheten Bar kan uttryckas som övertryck (bar ö) eller absolut tryck (bar a).
Bilaterala gasavtal	Avtal som reglerar bilateral handel.
Biogas	Gas som bildas vid syrefri nedbrytning av organiskt material. Huvudbeståndsdelarna är metan och koldioxid. Med biogas menas här inte gas från termiskt förgasade biobränslen.
Bokad effekt	Utgör den högsta energimängd naturgas i kWh per tidsenhet som en nätkund avtalat med nätägaren om att kunna ta ut i anslutningspunkten enligt vad som anges i anslutnings- och överföringsavtal. Effekt kan utgöra timeffekt, dygnsmedeleffekt eller månadsmedeleffekt.
Bortkoppling	Fysisk bortkoppling av gasanvändares gasservice mellan leveransgräns och fastighetsgräns.
Brevlåda	Varje aktörs del i det elektroniska postverket med specifik adress där alla inkommande och utgående meddelanden till den enskilda aktören passerar.
Brukstidsmätning	Viss förbrukning saknar mätning. Gasspisar är ett exempel på sådan förbrukning. Energiuttaget beräknas genom att multiplicera installerad effekt med brukstid.
Bruksvärdet	Definieras som nuanskningsvärdet minskat med uppindexerade Planmässiga avskrivningar. (Alternativt: Uppindexerat restvärde).

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

Buffertkonto	Lagerägarens konto för administration av obalans mellan handelsutbyte och fysiskt utbyte mellan lagerägare och lagerkund.
Control-meddelande	Meddelande som bekräftar huruvida ett SGIX-meddelande är korrekt mottaget eller ej.
Dag	Kalenderdag.
Daglig avräkning	Innebär att gasdygnets 24 timmar avräknas dygnet efter. Balansavräkningen är en daglig avräkning.
Delad leverans	Innebär att fler än en gasleverantör levererar till en gasanvändare eller fler balansansvariga levererar till en gasleverantör.
DELFOR-meddelande	EDIEL-meddelande som används för att rapportera preliminära och slutliga fördelningstal, bilateral handel och planer och prognoser.
Det svenska naturgas-systemet	Ledningssystem i Sverige från gränspunkt i Dragör inklusive rörledning, mät och reglerstationer, linjeventilstation, rensdonsstation, lager, LNG-anläggningar och kompressorstationer.
Direktledning	En naturgasledning som kompletterar det sammanlänkade systemet.
Distribution	Överföring av gas med funktionen att förse gasanvändare med gas.
Distributionsledning	Ledning nedströms MR-station avsedd att förse gasanvändare med gas.
Distributionsnät	Naturgasledning eller system av naturgasledningar, som löper från MR-station till gasanvändare.
Driftkubikmeter	Mått som anger faktisk volym och således ej är omräknat till normalkubikmeter.
Dygnsavläst	Uttagspunkt med en årsförbrukning större eller lika med 3,0 GWh _u alternativt med ett högsta månadsuttag större än 0,5 GWh _u skall vara dygnsavläst. Rapportering sker av 24 timvärden av uppmätt förbrukning under gasdygnet kl 06:00 till 06:00.
Dygnsmedeleffekt	Uttagen eller inmatad mängd naturgas i kWh under ett dygn dividerat med 24.
Dygnsmedelkapacitet	Uttagen eller inmatad volym per dygn i normalkubikmeter dividerat med 24.
Dygnsserie	Timserie som avser 1 dygn. Innehåller ett värde för varje timme på gasdygnet. En dygnsserie består alltså normalt av 24 värden.
EDIEL	En standard för elektroniskt informationsutbyte inom elbranschen. EDIEL standardiserar utformningen av meddelandet (med hjälp av standarden för utformning av meddelanden = EDIFACT) och hur det sänds (med hjälp av standarden för elektronisk post = X.400). Med EDIEL sänds bl.a. avräkningsunderlag till balansansvarig och återrapportering av kontrollvärden till nätägare.

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

EDIEL-avtal	Avtal mellan Svenska Kraftnät och aktör som är ansluten till EDIEL eller SGIX.
EDIEL-ID	EDIEL-ID består av fem siffror och används för att adressera ett elektroniskt meddelande och för att tala om vem som är avsändare av meddelandet. En juridisk person kan erhålla ett eget ID genom att teckna EDIEL-avtal med Svenska Kraftnät. Följande aktörer måste ha EDIEL-ID: balansansvariga, gasleverantörer, nätägare och ombud.
EDIFACT	Internationell standard för utformning av elektroniska meddelanden (t ex faktura, beställning, tulldeklaration).
Elektroniskt meddelande	Meddelande som utformas och skickas via elektroniskt medium enligt en för marknadsplattformen fastställd standard. Se även EDIEL.
Energiinnehåll	Uttrycks i kWh/normalkubikmeter och baseras på gasens sammansättning. Se även Värmevärde.
Energimarknadsinspektionen	Tillsynsmyndighet för den svenska naturgasmarknaden som bl.a. övervakar metoder för tariffer och anslutningsavgifter.
Ersättningsvärde	Mätvärde från kontrollmätare – eller annan mätare som inte är ordinarie mätare. Används då ordinarie värde saknas eller är felaktigt.
Estimerat värde	Uppskattat mätvärde. Ersätter mätvärde då både värde från ordinarie mätare och ersättningsvärde saknas. Uppskattningen kan göras genom att t ex multiplicera volymmätarens värde med beräknad faktor. Se även Ersättningsvärde.
Faktiskt uppmätt förbrukning	Den uppmätta (= faktiska) mängden förbrukad gas.
Fastgas	En i förväg definierad mängd energi per tidsperiod.
Fastgasaffär	Handel med fastgas
Fastgasavtal	Avtal som reglerar handel med fastgas.
Fria gasmarknaden	Den del av naturgasmarknaden där handel med gas sker i konkurrens och berörda gasanvändare har möjlighet att fritt välja leverantör.
Frånkoppling	Gastillförsel till gasanvändare stängs av genom att stänga ventil i mottagningsskåp eller brunn (vid leveransgräns).
Fysisk obalans	Då gastrycket i gasnätet EJ befinner sig inom stipulerade gränsvärden.
Förbrukare	Kund som köper naturgas för eget bruk. Se även ”gasanvändare”.
Förbrukningsprofil för nätavräkningsområde	Summan av all den förbrukning inom ett nätavräkningsområde som inte timmäts och som därmed ska schablonavräknas, d.v.s. summan av all inmatning i området, minus den förbrukning som timmäts. Nät-

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

	förluster ingår i förbrukningsprofilen.
Förbrukningsprofil för gasanvändare	Gasanvändares specifika gasförbrukning under viss tidsperiod.
Förbrukningsställe	Med förbrukningsställe avses ställe i fysisk bemärkelse, t ex en verkstad, en fabrik eller ett kontor som ligger under en och samma uttagspunkt.
Fördelning	Schablonmässigt fördelad energimängd. Kallas även för allokering, i äldre nomenklatur.
Fördelningstal	Den relativa andel (%) av en förbrukningsprofil som varje balansansvarig eller gasleverantör har. Fördelningstalen beräknas av nätägaren för varje avräkningsområde i två steg: preliminära fördelningstal och slutliga fördelningstal.
Föreskrifter	Regler utfärdade av myndigheter.
Förordning	Regler utfärdade av regeringen. Lagar utfärdas av riksdagen.
Gasanläggning	Anläggning som ägs av en gasanvändare för förbrukning och uttag av gas från gasledning.
Gasanläggnings-ID	Identifikationsnummer för gasanläggning eller del av gasanläggning med väl definierade gränser. Med gasanläggning avses såväl nätägares ledningar och stationer som kundens gasanläggningar.
Gasanvändare	Användare (förbrukare av gas). Kan vara näringsidkare eller konsument (privatperson). Kallas ibland även slutkund. Se även Förbrukare, Gaskund, Kund, Nätkund och Slutkund.
Gasbörs	Kommersiell marknadsplats för gasaffärer.
Gasdygn	Gasdygnet löper från kl. 06:00-06:00, aktuell tid.
Gashandelsföretag	Företag som köper och säljer gas. Ett gashandelsföretag kan ha rollen som: trader, gasleverantör, balansansvarig (se respektive rubrik).
Gaskund	Aktör som tecknat gasleveransavtal för köp av gas. Innefattar gashandelsföretag och de kunder (såväl näringsidkare som konsumenter) som tecknat avtal med gashandelsföretaget.
Gaslager	Anläggning för lagring av gas i gasfas, ansluten till det svenska naturgassystemet. Kallas i vissa sammanhang endast för ”lager”.
Gasleverans	Försäljning av gas, inbegripet LNG, till gasanvändare.
Gasleveransavtal	Avtal mellan gasleverantör och gaskund.

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

Gasleverantör	Gasleverantören köper gas i syfte att sälja denna till gasanvändare. Gasleverantör kan vara balansansvarig. Se även Gashandelsföretag.
Gasmånad	Tidsrymd som börjar kl. 06.00 (aktuell tid) den första dagen i en kalendermånad och löper till kl. 06.00 (aktuell tid) den första dagen i närmast påföljande kalendermånad.
Gasmäklare	Förmedlar gas mellan två parter (t ex gasproducent och gashandelsföretag) via finansiella kontrakt.
Gasmätare	Mätare för mätning av gasvolym.
Gasnät	Ett ledningssystem som kan omfatta mät och reglerstationer, linjeventilstation, rensdonsstation, lager, LNG-anläggningar och kompressorstationer avsedda att öka överföringskapaciteten i nätet nedströms kompressorstationen.
Gasproducent	Aktör som producerar gas för överföring i det svenska naturgassystemet. Se Produktionsanläggning.
Gassäljare	Allmänt begrepp för funktion (person) inom gashandelsföretag som säljer gas.
Gasutbyte	Naturgas som överläts från en balansansvarig till annan i samband medupprättande av balansplan. Gasutbyte kan endast ske i samband med detta. Vid utbyte mellan balansansvariga skall bägge parter som överenskommit om ett gasutbyte informera systemansvarig om utbytesenergin i samband medrapportering av balansplan. I vissa sammanhang används ordet ”utbytesgas” för att beskriva den gas som överläts vid gasutbyte.
Grundgasavtal	Avtal om viss energivolym under årets alla timmar, eller annan period.
Gränspunkt	Den punkt där en distributionsledning ansluter till transmissionsnätet eller där timvis mätning utföres i transmissionsledning.
Horisontellt integrerat naturgasföretag	Ett naturgasföretag som bedriver verksamhet inom minst ett av områdena produktion, överföring, distribution, leverans eller lagring av naturgas samt dessutom bedriver verksamhet utan anknytning till gas.
Inmatningspunkt	En punkt där gas förs in i det svenska naturgassystemet. För varje gashandel i internationell gränspunkt skall det finnas en balansansvarig. För varje annan inmatningspunkt skall det finnas en balansansvarig.
Integrerat naturgasföretag	Ett vertikalt eller horisontellt integrerat naturgasföretag.
Intrimmad effekt	Maximal inställd effekt (kW) hos en gasanvändares gasanläggning.
Kilowattimme,	$3,6 \times 10^6$ joule

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

Kilowattimme, undre (kWh _u)	Energimängd baserad på det undre värmevärdet.
Kilowattimme, övre (kWh _ö)	Energimängd baserad på det övre värmevärdet.
Klarering	Avstämning av affärer mellan två parter.
Klocktid	Dygn som avser kl. 00.00 - 24.00 och där klockan justerats till sommartid respektive vintertid. Se även begreppet ”Aktuell tid (dygn)”.
Kompenseringsverk	Anordning för kompensering av tryck, temperatur och kompressibilitet. Kallas även för volymomvandlare eller volymvärdesomvandlare.
Konsument	Slutkund vilken uteslutande använder naturgas för hushållsändamål. Omfattas av den fortsatta marknadsöppningen 2007.
Kontrollmeddelande från EDIEL	Samma sak som applikationskvittens
Korrektionsgas	Tvingande gasutbyte mellan systemansvarig och balansansvarig som ett resultat av den månatliga balansavräkningen. Korrektionsgas anges i kWh _ö .
Kund	Benämns beroende på sammanhang gasanvändare, gaskund, nätkund eller slutkund. Gaskund och nätkund anknyter till kundens respektive avtalsrelationer.
Kund-ID	Organisationsnummer för samtliga firmaformer utom för enskild firma där innehavarens personnummer används (vilket även används för konsumenter).
Kvalitetsspecifikation	Specifikation av kvalitet hos gas som får överföras i det svenska naturgassystemet.
Lagerkund	Marknadsaktör som via balansansvarig aktör köper lagertjänster från lagerägare.
Lagerpunkt	Den punkt där naturgas kan tas ut till eller matas in från en lagringsanläggning för naturgas.
Lagerägare	Ägare till en anläggning som lagrar naturgas åt aktörerna.
Ledningsinnehavare	Med ledningsinnehavare avses innehavare av, såväl koncessionspliktigt som ej koncessionspliktigt nät för anslutning och överföring av gas i det svenska naturgassystemet. Kan vara densamme som nätägaren.
Leveransadress	Gasanvändares postadress för leverans av gas. En och samma leveransadress kan ha fler än en uttagspunkt, med en eller fler förbrukningsställen under samma uttagspunkt.
Leveransdygn	Gasdygn då en bestämd (i avtal) fysisk leverans av gas sker.

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

Leveransmånad	Den månad då en bestämd leverans av gas sker.
Leveransstruktur	Information om vem som är återförsäljare och balansansvarig i varje uttagpunkt i naturgassystemet.
Leveranstimme	Den kalendertimme då en bestämd (i avtal) fysisk leverans av gas sker.
Leveransvecka	Den vecka (fr.o.m. måndag t.o.m. söndag) då en fysisk leverans av gas sker.
Line-pack	Flexibilitet som erhålls genom att trycket i transmissionnätet tillåts variera inom ett fastställt intervall.
LNG-anläggning	LNG – Liquefied Natural Gas. Anläggning för kondenserad naturgas.
Matchning	Systemansvarigs kontroll av att anmäld handelsplan i internationell gränspunkt är lika på båda sidor om den internationella gränspunkten.
MSCONS-meddelande	Ediel-meddelande för att rapportera timvärden, mätarställningar och avräkningsresultat.
Månad	Tidsrymd som börjar kl. 06:00 den första dagen i en kalendermånad och löper till kl. 06:00 den första dagen i närmast påföljande kalendermånad.
Månadsavläst	Uttagpunkt med en årsförbrukning större eller lika med 0,3 Gwh _u skall minst vara månadsavläst. Slutlig rapportering sker av gasförbrukning under hel månad räknat från kl 06:00 den 1:a i månaden.
Månadsmedeleffekt (kW)	Uttagen eller inmatad mängd Naturgas i kWh per månad dividerat med denna månads antal timmar.
Månadsmedelkapacitet (normalkubikmeter per timme)	Uttagen eller inmatad volym i normalkubikmeter per månad dividerat med denna månads antal timmar.
Mätavvikelse	Differens mellan inmatad och uttagen volym eller energimängd.
Mätdygn	Mätdygnet sammanfaller med gasdygnet.
Mätgas	En uppmätt mängd energi per tidsperiod som ej är definierad i förväg.
Mätperiod	Mellan nätägare och nätkund avtalad period för mätning.
Mätpunkt	Gemensamt begrepp för de punkter i naturgasnätet där nätägaren är skyldig att utföra mätningar, d.v.s. i gränspunkt, inmatningspunkt, uttagpunkt och lagerpunkt.
Mätserie	En serie av mätvärden, exempelvis en timserie.
Mätssystem	Sammanfattande benämning på utrustning som erfordras för mätning

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

	av gas.
Mätidtyp	En kod i EDIEL-meddelande som anger vilken tid som ett räkneverk i energimätaren har registrerat uppmätt energi.
Mätvärde	Det av gasmätare registrerade volymflödet per tidsperiod, som i samband med rapportering omvandlas till energiflöde per tidsperiod.
Mätvärdesrapportör	Ansvarig för att rapportera mätvärden till berörda aktörer. Rapportören kan vara nätägaren själv eller företag som nätägaren har anlitat. Se även Ombud.
Naturgas	Brännbar gas- och varje fysiskt tillstånd i vilket sådan brännbar gas kan bringas genom t ex kompression eller kylning -som har ett innehåll av metan som vid 1 Bar utgör minst 75 volymprocent av gasens brännbara komponenter och som antingen: a) utvunnits direkt från mark eller havsbotten och dess underlag b) utvunnits indirekt från mark eller havsbotten och dess underlag såsom associerad gas vid produktion av råolja, eller c) producerats genom extraktion eller koncentration på annat sätt av under a) eller b) nämnd gas.
Naturgaslager	Koncessionspliktig anläggning som används för att lagra naturgas åt gasmarknadens aktörer.
Naturgasledning	Med naturgasledning avses rörledning, mät- och reglerstation, linjeventilstation, rensdonsstation och kompressorstation.
Naturgasföretag	Varje fysisk eller juridisk person, med undantag för slutförbrukare, som bedriver åtminstone en av följande verksamheter: produktion, överföring, distribution, leverans, köp eller lagring av naturgas, inbegripet LNG, som svarar för kommersiella och tekniska arbetsuppgifter och/eller underhåll i samband med dessa verksamheter.
Nettogas	Summan av uppmätt producerad och förbrukad energi (fysiskt saldo) + rapporterad köpt och såld fastgas (handelssaldo).
Nord Pool ASA	Elbörs för elkraftaffärer. Ägs till lika delar av norska Statnett och Svenska Kraftnät.
Nord Pool Spot AS	Nord Pool ASA organiserar handel med finansiella instrument medan NPS organiserar fysisk handel (Elspot) dygnet innan driftdygnet och en justeringshandel (Elbas) fram till drifttimmen.
Normalkubikmeter	En normalkubikmeter avser 1 m ³ vid trycket 1,01325 Bar a och temperaturen 0 grader C.
Normaltid (dygn)	Dygn som avser kl. 00.00 - 24.00 och där klockan inte justeras till sommartid, d v s: kl. 00.00 enligt normalt看 är kl. 01.00 enligt sommartid. Se även begreppet Aktuell tid (dygn).
Näringsidkare	Icke-hushållskund
Nätavräkning	Avräkning som görs av nätägaren. Den består i huvudsak av följande avräkningar: avstämning av energimätning, beräkning av nätförluster, beräkning och fakturering av nätavgifter.

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

Nätavräkningsområde	Avgränsning av ledningsnätet avsedd för avräkning av överförd gas, huvudsakligen genom energimätning och beräkning av nätförluster. Ett nätavräkningsområde avgränsas mot ett annat i mätpunkt för timvis mätning. Ett nätavräkningsområde kan omfatta flera fysiskt åtskilda ledningsnät om dessa har samma nätägare.
Nätavstämningsdifferens	Den mängd gas som måste tillföras alternativt uttas ur nätavräkningsområde för att det skall råda balans mellan fastställd inmatad mängd gas, fastställd uttagen mängd gas och skillnaden i den mängd som beräknats vara lagrad i nätavräkningsområdes naturgasledningar. Nätavstämningsdifferensen anskaffas alternativt försäljs av ledningsinnehavaren.
Nätförluster	Gas som försvinner från naturgasledning genom läckage till luft
Nätkoncession	Särskilt tillstånd från regeringen för att bygga eller driva koncessionspliktiga naturgasledningar.
Nätkoncessionshavare	Den nätägare som innehar nätkoncession.
Nätkund	Aktör som tecknat Anslutnings- och Överföringsavtal med Ledningsinnehavare. Nätkund innefattar kund, nätägare, gaskund, slutkund och producent.
Nät/nät-avtal	Anslutnings- och överföringsavtal mellan två nätägare. Kan tecknas som två separata avtal eller som ett sammanhållet.
Nätområdes-ID	Systemansvarigs ID för ett nätavräkningsområde.
Nätägaravtal	Avtal mellan nätägare och systemansvarig som bl.a. reglerar rapporteringen av mätvärden för den dagliga balansavräkningen.
Nätägare	Med nätägare avses ägare av, såväl koncessionspliktigt som ej koncessionspliktigt nät för anslutning och överföring av gas i det svenska naturgassystemet.
Ombud	En aktör kan avtala med ett ombud om att rapportera eller sköta viss tjänst. Ombudet kan vara nätägare, gashandelsföretag eller en helt fristående juridisk enhet.
Områdesbalans (OB)	Summa av rapporterad inmatning till och uttag (inkl nätförluster) från ett nätavräkningsområde. Summan är vid korrekt rapportering lika med noll.
Omräkningsfaktor	Faktor för omräkning mellan t.ex. övre- och undre värmevärde, eller omräkning mellan driftkubikmeter och normalkubikmeter.
Periodisering av avläst energi	Fördelning av avläst energi till månadsenergier mellan avläsnings-tillfällena. Periodiseringen görs månaden efter avläsningsmånaden baserat på förbrukningsprofilen, när förbrukningsprofilen för avläsningsmånaden är slutligt rapporterad.
Planerad Årsenergi	Beräknad årsförbrukning hos gasanvändare (kWh/år eller Nm ³ /år).

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

(kWh/år)	
Preliminära fördelningstal	Den andel av en förbrukningsprofil som beräknas före leveransmånaden. Preliminära fördelningstal för leveransmånaden baseras på: historiska mätvärden för förbrukningsprofilen, årsförbrukning hos gasanvändaren som ska schablonavräknas, de gasanvändares-/leverantörsrelationer som gäller den aktuella leveransmånaden.
Preliminär rapportering	Den rapportering av mätvärden som avser helt dygn och som ska vara angänsande nät tillhanda dagligen senast kl. 09.00 och övriga rapportmottagare dagligen senast kl. 10.30 dagen efter mätdygnen.
PRODAT-meddelande	EDIEL-meddelande som används för att rapportera strukturinformation vid leverantörsbyten och inflyttning. Sänds mellan nätägare och gasleverantör.
Produktionsanläggning	Anläggning som ägs av en gasproducent för produktion och inmatning av gas i ett gasnät.
Produktionsplan	Plan med uppgift om gasproducentens planerade produktion, vilken balansansvarig har balansansvar för och som avräknas per dygn.
Rapporteringskrav	Krav på hur, när och till vilka aktörer rapportering ska ske, som finns angivna i mätföreskrift samt nätägaravtal och balanshållningsavtal.
Rapportmånad	Perioden mellan kl. 06.00 den första dagen i en kalendermånad till kl. 06.00 den första dagen påföljande kalendermånad.
Reglergas	Frivillig gashandel mellan systemansvarig och balansansvarig. Reglergas anges i kWh ₀ .
Rågas	Rötgas vilken ej är renad och uppgraderat till naturgaskvalitet.
Räkneverk i gasmätare	Visar den ackumulerade gasmängden som passerat genom gasmätaren. Det kan finnas ett eller flera räkneverk i gasmätaren.
Rötgas	Biogas som bildas vid sluten rötning i rötammare.
Samfakturerering	Nätavgifter och kostnad för gasleverans debiteras via samma faktura.
Samlingsfaktura	En faktura för debitering av gaskunds samtliga uttagpunkter eller nätkunds samtliga anslutningspunkter.
Schablonavräkning	Avräkning av de balansansvarigas schablonavräknade leveranser. Schablonavräkning görs preliminärt för varje månad och slutligt efter månadens slut.
Schablonberäkning	All förbrukning som inte mäts och rapporteras inom månaden, utan istället beräknas.
Serie-ID	Kod för rapporterad och återrapporterad timserie. Definieras i strukturrapporten från systemansvarig.
SGIX	Den svenska gasbranschens system för meddelandehantering. SGIX står för Swedish Gas Information eXchange.
Strukturkvittens	Kvittensen visar vilka förändringar som registrerats hos den som tar emot en strukturanmälan. Den fungerar som ett kvitto på att ändring-

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

	en är mottagen och införd. Ett godkännande av de införda ändringarna visar att parterna är överens om strukturen.
Strukturrapport	Sammanställning av information som gäller informationsstrukturen mellan två företag. Exempelvis nätägarens förteckning över vilka gasleverantörer som den balansansvarige har åtagit sig balansansvar för. Den strukturrapport som systemansvarig sänder till nätägaren och den balansansvarige består förutom av en sammanställning även av en strukturkvittens med de förändringar som rapporterats in.
Svenska Gasföreningen	Den samlade branschorganisationen för energigas i Sverige, vilken företräder naturgas-, gasol-, stadsgas och biogasintressenter inom områdena teknik, säkerhet och energipolitik.
Swoppad biogas	Biogas som inte nödvändigtvis fysiskt förbrukas av den kund som betalat för den. Jmf. med ”grön el”.
Systemansvar	Det övergripande ansvaret för att balansen kortsiktigt upprätthålls mellan inmatning och uttag av naturgas i det svenska naturgassystemet.
Systemansvarig	Den myndighet som utsetts att ha det övergripande systemansvaret för det svenska naturgassystemet.
Take and pay-avtal	Avropsavtal, d.v.s. avtal om köp/försäljning av gas som kan avläsas direkt på gasmätaren (faktisk förbrukning).
Take or pay-avtal	Avtal med betalningsförpliktelse med i förväg bestämd volym.
Tariff	Principer för debitering av överföring av gas.
Tillåten obalans	Den avvikelse mellan inmatad och uttagen gas som tillåts utan straffavgift.
Timme	En 60-minutersperiod, som börjar kl. 06:00 var dag och slutar kl. 07:00 samma dag, eller motsvarande 60-minutersperiod som löper från starten av en av dagens övriga timmar.
Timserie	Tidsserie med timvärden för en viss avgränsad period, t ex ett dygn.
Timvärde	Mätvärde som registrerats per timme.
Total förbrukning	Summan av balansansvarigs mätta och beräknade förbrukning inklusive avräknade nätförluster.
Trader	En av gashandelsföretagets roller. Tradern hanterar fastgasaffärer. Tradern gör aldrig affärer med gasanvändare eller gasproducenter som innefattar faktisk förbrukning.
Transmissionsnät	Naturgasledning eller system av naturgasledningar, som löper från inmatningspunkt till mät- och reglerstation för högtrycksöverföring (80) bar av naturgas.
Underliggande nät	Transmissionsnät eller annan naturgasledning ansluten nedströms

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

	Nätägarens naturgasledning och som innehas av annan nätägare.
Uppgraderad biogas	Rötgas som efter avskiljning av i huvudsak vatten, svavelväte och koldioxid erhåller samma kvalitet som naturgas. Gasol tillsätts för att uppnå erforderligt värmevärde.
UTILTS	(Utility Time Series Message) Meddelande för rapportering av tidsserier på nätbaserade marknader, t.ex. mätvärden med tillhörande teknisk och administrativ information, priser, prognoser.
Uttagspunkt	En punkt där naturgas, enligt avtal med nätägaren, tas ut från det svenska naturgassystemet. För varje uttagspunkt skall det finnas en balansansvarig.
Vardag	Dag som inte är söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafteon, julafton eller nyårsafton.
Veckohandel	Veckovis frivillig gashandel mellan systemansvarig och balansansvarig. Veckohandel anges i kWh(ö).
Vertikalt integrerat naturgasföretag	Ett naturgasföretag eller en grupp av företag vars inbördes relationer definieras i artikel 3.3 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer (1) där det berörda företaget eller den berörda gruppen bedriver verksamhet inom minst ett av områdena överföring, distribution, LNG eller lagring och minst ett av områdena produktion eller leverans av naturgas.
Volymvärdesomvandlare	Anordning för kompensation av tryck, temperatur och kompressibilitet. Kallas även kompenseringsverk.
Värmevärde (undre)	Den värmemängd som utvecklas vid fullständig förbränning av 1 m ³ Naturgas efter värmning eller kylning till 25° C och under ett tryck om 1,01325 Bar (a) och luftöverskott av samma temperatur och tryck som Naturgasen, och med förbränningsprodukterna kylda till 25° C och med det vid förbränningen uppkomna vattnet i gasfas liksom den vattenånga som finns i Naturgasen och förbränningsluften före förbränningen.
Värmevärde (övre)	Den värmemängd som utvecklas vid fullständig förbränning av naturgas efter värmning eller kylning till temperaturen 25° C och under ett tryck om 1,01325 Bar (a) och med förbränningsprodukterna kylda till 25° C och med det vid förbränningen uppkomna vattnet kondenserat till flytande tillstånd och med förbränningsprodukterna innehållande samma totala mängd vattenånga som naturgas och luft innan förbränningen.
Z03	PRODAT-meddelande för att anmäla leverantörsbyte eller att en gasanvändare flyttar in utan att byta gasleverantör. Meddelandet sänds från gasleverantören till nätägaren.
Z05	PRODAT-meddelande för att bekräfta ett leverantörsbyte till den tidigare gasleverantören. Meddelandet sänds från nätägaren till gasleverantören.

GMP-En introduktion till GMP-Svenska-e

Z06	PRODAT-meddelande för att uppdatera och informera om vilka grunddata som gäller för en gasanläggning. Meddelandet sänds från nätägaren till gasleverantören.
Z08	PRODAT-meddelande för att anmäla att ett avtal avslutats då en gasanvändare flyttar ut utan att någon annan flyttar in istället. Meddelandet sänds från gasleverantören till nätägaren.
Z09	PRODAT-meddelande för att uppdatera grunddata för en gasanläggning och som kan användas för att anmäla byte av Balansansvarig. Meddelandet sänds från gasleverantören till nätägaren.
År	Tidsrymd som börjar kl. 06:00 vilken dag som helst i vilket år som helst och löper till kl. 06:00 samma dag i närmast påföljande år.
Årsavläst	Uttagspunkt med en årsförbrukning upp till 0,3 Gwh _u skall minst vara årsavläst. Slutlig rapportering av avläst förbrukning under en period motsvarande ett år skickas direkt efter avläsning. Uttagspunkt med en beräknad årsförbrukning mindre än 1.200 kWh är befriad från mätningsskrav.
Återrapportering	Rapportering av kontrollserier från den systemansvarige till nätägare, eller dess ombud och balansansvariga.
Överföring av naturgas	Överföring av naturgas från inmatningspunkt till anslutningspunkt.
Överföringstariff	Med överföringstariff avses avgifter och övriga villkor för överföring av naturgas.
Överliggande nät	Transmissionsnät eller annan naturgasledning ansluten uppströms nätägarens naturgasledning och som innehas av annan nätägare.